

Izhaja trikrat na teden - šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje popoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol. leta 6 „ 60 „ 3-30
četr. leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja tedensko ob „Sočo“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdaje).

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v 1. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ddp. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.

Neplačanih pisem ne sprejema le uredništvo ne upravnništvo.

Oglaš in poslanice

se računijo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnina in oglaš je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsesletno 1 gl. 80 kr. — Oglaš v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. petih vrsticah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Grofovsko zahvala — lakajem.

Grof Alfred Coronini je poslal v „Gorici“ svojim volilcem tako zahvalo:

„Če tudi veljajo še zmiraj razlogi, radi katerih sem bil odločil mandat, in če tudi nisem nastopil kot kandidat, ste me izvolili v državni zbor. Z ozirom na obstoječe žalostne razmere vam ne morem ničesa obetati; gojim pa upanje, da se te vendar premenijo in da mi bo dana prilika, uspešno zastopati Vaše koristi. V tem zmislu se vam presrečno zahvaljujem na izkazanem zaupanju.“

To je zares grofovsko zahvala pomenljiva — lakajem. Grof Alfred Coronini je milostno izvolil sprejeti mandat, kateri je bil lahkomišelnost vrgel od sebe 31. oktobra, vzročivši v naši itak dovolj ubogi deželi premnogo nepotrebnih stroškov in ves ta strašni ravs najprej za zaupnice in potem za novo — za mandat. — Zahvala volilcem je pa taka, kakoršno more poslati visokorodni grof svojim lakajem. Zaslužili so jo!

Najprej pové, da veljajo še vedno razlogi, radi katerih je 31. oktobra zbral v Afriko, pustivši Slovence popolnoma na cedilu, da zaradi njega se dr. Gregorič ni mogel biti na Dunaju in zavračati napade in obrekovanja od strani italijanskih poslancev. Grof C. je torej še vedno tako bolan in ne razume slovenskega jezika, da bi mogel po svoji vesti zastopati Slovence na Dunaju. Dasi pa se je moral z „malostevilnimi združbarji“ lasati za mandat celo v ožji volitvi, vendar ga zdaj sprejme. Toda obetati volilcem pa ne more nič, in sicer „z ozirom na obstoječe žalostne razmere“.

Tako je torej ta reč!

Visokorodni grof je zlorabil zaupanje našega naroda in sam pomagal vsvariti sedanje zares skandalozne in ne samo žalostne razmere, njegovi lakaji so mu zopet priborili mandat z nepoštenimi srečstvi — a on se le zahvaljuje „na izkazanem zaupanju“, ne da bi hotel volilcem kaj obljubiti. On goji le nado, da se te „žalostne razmere“ vendar premene, potem mu bo šele dana prilika, storiti kaj za svoj volilce. To se pravi po domače: Ti slovenski narod, ako hočeš pri-

dobiti mojo grofovsko milost in da se bom sploh brigal kaj za te, moraš prej uničiti vse tiste „zdražbarje“, ki se nočejo lakajski uklanjati moji volji. Ker pa nikakor ni upanja, da bi narod pobil vse „zdražbarje“, kajti njih število je naraslo nad vsa pričakovanja, zato tudi ni verjetno, da se grofu C. izpolni ono upanje, kakoršno goji.... in zato tudi ni pričakovati, da bi novoizvoljeni poslanec sploh kdaj „uspešno zastopal koristi svojih volilcev“.

Mi moramo pa se dostaviti, da grof Coronini ne bo mogel sploh nikdar uspešno zastopati našega naroda na Dunaju. Med Slovence, med ta „Barbarenavolk“ je zasel po naključju, ker se je bil sprl z Italijani zaradi — svojega žepa, ki tlači pa tudi nas Slovence. Našega naroda ni čislal, njegovih težav in potreb ne pozna, slovenski jezik mu je tuj! On nič slovenskega ne čita, niti „Gorice“ ne; ne ve nič, kaj se prav za prav godi na Slovenskem, ali pa ve le toliko, kolikor ga semtertje pouče po svoje razni ljudje, ki ga sicer poznajo kakor mi, a računijo na njegovo strastno nprav, ki odpre njegov žep v uničevalne namene zoper politične nasprotnike. — Kako naj tak mož sploh zastopa koristi slovenskega naroda na Dunaju?!

V ostalem se sklicujemo na sodbo v vseh slovenskih listih.... Isti „Prim. List“, ki mu je pripomagal do zmage dvomljive vrednosti, je dejal, da je popolnoma nesposoben za poslanca. — Kako ga sodita „Edinost“ in „Slov. Narod“, smo že povedali. V parlamentarnih krogih na Dunaju ima grof C. tisti mulo laskav naslov, kateri so mu dali goriški Lahi že takrat, ko je smatral Slovence za „Barbarenavolk“, t. j. še pred letom 1891., ko se je bil vrnil med Slovence, da bo moč in vpliv državnega poslance zlorabil za bič, kateri bo vihtel nad Italijani, ki njegovih vrlin niso hoteli dovolj ceniti....

Toda zdaj je zopet izvoljen v državni zbor. Da bo najbrže podan proti njegovi izvolitvi protest, tudi to ga ne bo nič motilo. Računati nam je torej z dejstvom, da je državni poslanec.... Mi homo vestno sledili vsemu njegovemu „delovanju“. Danes smo

križani roki na mizico, na katero je imela Bice naslonjen komolec, nagnila glavo proti njej, ter upiraje v njen obraz svoje oči, ki so izdajale veliko ginjenost, jo je nekoliko časa prijazno in spoštljivo gledala, ne da bi kaj rekla, a potem je dejala:

„Slišite, jeden dan na vse zadnje ni cela večnost. Prešlo jih je toliko, preide tudi ta. Solnce zaide, in kadar bo Bog hotel, pride tudi zaželjeni večer. Potrpeti je treba le nekaj ur. Razumem, da vam mora biti težko, a kadar se ve!... Samo ne zdvajajte!... Če potrebujete kaj... če hočete, da ukažem kaj prinesiti.... Oskrbnik mi je rekel pri odhodu, da naj bi izvolili povedati, kaj želite, in boste koj postreženi.“

Bice, ki je imela svoje misli v glavi, namesto da bi odgovorila na to, je nadaljevala glasno svoj samogovor, kateri je bila poprej v svoji domišljiji začela: „O, pa res! saj je tam tudi Lupo in oproda mojega očeta!“

„Seveda“, je dejala dekla, pridruživši se njenim mislim, da bi se mogla zopet pogovarjati z njo. „Seveda. Ni treba bati se, ne! Saj ima svoje zveste ljudi pri sebi, ter je na prijateljski zemlji. Lehko sve brez skrbi. Samo

osvetili le prvi njegov grofovski čin po izvolitvi, t. j. njegovo visokorodno zahvalo, katero je poslal svojim — lakajem. Priznava, da pa, da boljše niso zaslužili.

Dopisi.

Iz Gor. Vrtojbe. — (Občni zbor zavar. proti nezg. za gov. živino). Preteklo nedeljo po blagoslovu je bil občni zbor „zavarovalnice proti nezgodam za gov. živino“ v Gor. Vrtojbi v solskih prostorih g. nadučitelja v p. Andr. Draščeka. Udeležencev je bilo povoljno. V odboru se ni spremenilo nič, ostal je isti predsednik Iv. Batišič, zupan, in tajnik g. Iv. Zorn, nadučitelj. Oechejvalci živine so se — razun Ant. Boštjančiča, spremenili tako, da so sedaj Ant. Boštjančič, Alojzij Černe in Miha Živic.

Radi nezgod, ki so zadele „Zvarovalnico“ v pretečenem letu, ni veliko glavnice, vendar je čistega denarja 167 K 98 h, ki je naložen v „Posojilnici in hranilnici“ v Šempetru.

Želeti bi bilo, da bi k „zavarovalnici“ pristopili tudi kmetje iz Dol. V.! Potem bi se seveda tudi odbor spremenil tako, da bi bili vsi zadovoljni. Pustimo vse strankarske namene, hodimo močje!

S Krasa. — (Volilni možje). Na Krasu, oziroma na spodnjem Krasu, je bil zavlada glas od državnoborskih volitvah vserod za dr. Stanica, razun Škrbine. Kaj je delo povod temu, da so se izneverili, in potem volili grofa Coroninija? O tem hočem nekoliko spregovoriti, in oglejmo si volilne močje!

Pred volitvijo v Sežani smo bili trdno prepričani, da bodo naši volilni možje gotovo volili dr. Stanica. Nad nekolikimi osebami smo sicer dvomili, ker vedeli smo, da dajo svoj glas za pipo tobaka ali pa za kozarec vina, upali pa smo vsejedno, da bodo volili po vzoru odličnih rodoljubov. Ali, žalibog, temu ni bilo tako, zakaj mnogo njih se je prodalo v Sežani za kozarec vina, akoravno so popred obljubili, da bodo volili solidarno z večimi rodoljubi.

Evo, v Svetem so obljubili vsi, da bodo solidarno volili, a volil je le jeden, za jednega se nam ne zdi čudno, ker nima no-

potrpeti je treba nekoliko. Teško vam je, ker ste si bili denili v glavo, da ga dobite že tu ob svojem prihodu, ali pa da pride kmalu; sicer pa, ali vam nisem že jaz prej pravila?... Toda vi se koj vjete! Nama, ki sve tu, in nimave nobenega dela, se zdi dolg čas, a kdor ima opravke, in ne more drugače.... Skratka, pomirite se do drevi. Drevi, upam, vendar da pridejo, tudi jaz jih pričakujem. O, pridejo gotovo... toda če bi se kaj prigodilo... kdo ve?... „O, prosim te, jenjaj klepetati!“ ji je segla v besedo Bice, ki ni mogla trpeti, da bi se izrazilo, če tudi le pogojno, neki dvom, kateri je žalibog tudi ona imela. Bilo ji je kakor tistemu človeku, ki se na skrivnem boji, da ima kako nevarno bolezen, in se razljuti, če se kdo drzne le imenovati jo v njegovi prisotnosti. „Da bi ne imel priti še drevi! Skoro bi me pripravila ob potrpeljenje.“

„Oprostite, nisem rekla prav, jaz tudi nisem tega mnenja.... ampak... hotela sem reči le... če bi se tako primerilo....“

„Naj se že primeri karsibodi. Abotnost je le misliti kaj takega. Tudi če bi imel skrbeti za ves svet, mora priti,

benega pojma o politiki, in je prišel do volilnega moža le slučajno. Drugi pa je cerkovni starešina, in je moral plesati po godbi dekana v Komni.

V Gorjanskem je bil volilni mož zupan, ki pa močno diši po f.... talarjih, drugi je pa v sosedni vasi Ivangradu, kateri se je vrnil kot volilni mož le za čast, ki ga pa stane, ker volili so ga le Gorjanci, domačinov nobeden, razun svojega glasu! Ima pa razun, in pozna razmere kot tisti, ki ga ni na svetu! Za pipo tobaka ali kozarec vina se ga spravi na Nanos! Vsi ti so se prodali v Sežani za kosilo in smodke. Tako, Kraševci, za kosilo in smodke vas prodajajo vaši volilni možje, gorje vam, ako se ne zdramite!

Grof Coronini, ali ne sme biti ponosen na nakupljene svoje vollice, ker le z denarjem in pijačo so bili podkupljeni, da so spravili Vas zopet na rakovo pot na polju naše politike! Vsakteri zaveden Slovenec, ki pozna grofa Coroninija, kako je odstopil in nas pustil na cedilu, in niti slovenski ne zna, sme zaklicati: „Sram Vas bodi, kje je vaša aristokratska čast, da ste se zopet vrnil med nas, ko vam več ne zaupamo, ampak izrokamo največje nezaupanje, in stem pa še več, ker ste nam bil vrinjen le s pomočjo denarja!“

Volitve na Tolminskem. (Premagani smo, premagani?) O ne! To vemo mi in vedo dobro oni. Bil je pač prvi resnejši spopadek, v kojem se je hinavsko združeni klerikalni in „goričanski“ stranki z najhujšim naporom, zvijačo in nesramnostjo le toliko posrečilo, da nista odnesli iz tega boja razbitih glav ter da nista popolnoma propali. Število naših glasov, dasi po njih najhujše agitaciji decimiranih, (primerjajte razun drugega le ostudne lopovščine, ki so nagromadene v različnih pismih, ki so zadnji čas frlela po vseh krajih goriske dežele, dalje v oni „znameniti“ okrožnici in posebni izdaji Gregoričeve „Gorice“) jim imponira, jim glasno zveni na ušesa ter pravi: To je bila Pyrova zmaga! Le slepite se in tiščite si ušesa ter pišite po svojih časnikih: „Primorskem Listu“ in „Gorici“, češ, da je ves narod za vami. V kmetskih občinah se je popolnoma prostovoljno a nevstrašeno priznala polovica ljudstva za naše, koliko čez polovico pa jih

in pride. Naj se vrne nazaj, če že ni drugače. Da, rekla bi, naj še s konja ne stopi, toda pokazati se pač mora. No, bove slišali, kaj bo znal povedati ta sel... Pač dolgo se že mudí oskrbnik z njim... Tudi ta zamuda me vznemirja. Kakó, da ju ni toliko časa?!

Zakaj da ju ni? — Da bi revica vedela zakaj! — Pelagrua je ves tisti čas učil nekega malopridnega, kakó bi se imel vesti pred njo kot Ottorinov sel, da bi jo mogla še nadaje slepariti.

Ko sta se hudobca dobro porazumela, sta prišla igrat svojo vlogo.

Tisti, ki se je imel prikazati kot sel, je bil neki stari razbojnik, ki je bil pred leti komaj ušel vislicam. Pelagrua ga je bil iztaknil v neki koči blizu grada, kjer je biva, in se živil z beračenjem, ko ni mogel vsled starosti več ropati. Lopov je gledal križem ter je imel veliko brazgotino čez čelo in nos tja do levega očesa; imel je rudeče lase in rudečo brado. Koj ko je stopil v sobo, se je navlaš spodtaknil, in potem je, opotekaje se, stopal naprej.

(Dalje pride).

101

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✻

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Ko je odšel oskrbnik, je začela Bice v svoji domišljiji meriti dolge ure, katere so imele miniti. Domišljjala si je, da bo morale biti večne, ter ni vedela, kakó jih bo mogla prestati: delo se ji je, da ne pride nikoli h concu tisti dan, da ji ne bo mogoče vrehoditi tiste puščave. Kakó težko je opotniku, ki je po dolgi in težavni toji prišel ves vtrujen in pobit na neko rišino, katero je že oddaleč gledal kot onec svojega potovanja, če mu tam lruo goroj pokazuje in povejo, da je e-le ondi kraj, kamor je namenjen! V akem mučnem položaju je bila sedaj Bice.

Lauretta, ki je zapazila njeno potnost, se ji je približala, je odprla pre-

je v istini na naši strani, veste lahko sami vi, ki ste te dni obrnili vse svoje topove nad „burske“ trdnjave! Kako je šele v veleposilstvu, v Irkih in kjerkoli je kaj slovenske inteligence! Da, kadar to resno premišljuje, ne morete niti tega več reči, kar je izustil oni kralj v Italiji: Se ena takšna zmaga, pa sem zgubljen! — Nam se je že davno sanjalo, da pride od tega — in zato se ne strašimo prihodnosti — a boj, neizprosen boj Vam napovedujemo na vsaj črti, dokler ne preženemo te teme, ki zastira lepo Gorisko deželo. Vi ste nas izzvali. Dobro! Videti hočemo, kedo bude več trpel!

Volitve morajo biti svobodne! Vsak naj voli po svojem prepričanju! Ti, moj Bog, kako postevajo te lepe besede! Prasali bi one volilce tolminskega okraja, ki so volili Coroninija, ali so radovoljno to storili? Vsaj polovica bi Vam odgovorila, da ne. To ni naša domišljija! Govorili smo z marsikaterim Coroninijevim volilcem, ne da bi na kakoršenkoli način prigovarjali, ker to ni bilo to pot naša naloga, ampak, da bi le zvedeli pravo mnenje njihovo. Jedni so se na primer izgovarjali (Cerkljani): „Mi bi veliko rajši volili Staniča nego Coroninija, pa kaj hočete, Coronini in Gregorčič sta naša častna občana in pri zadnjih občinskih volitvah sta nam pomogla do zmage. Ker smo poslali Coroniniju zaupnico, primorani smo ga sedaj nehote voliti, sicer pa — tako je...“ skomizgnili so z rameni. Seveda, pravih vzrokov le niso povedali, čemu so baš zadnji čas spremenili svojo barvo.

Še največ povoda bi bilo iskati v zadnjih dveh skrivnostnih besedah. Drugi so spet rekli: Coronini je položil svoj mandat — in sedaj mu moramo dati zadostenje! (Kaj mislite kedo jim je te besede utepel v glavo? Jednemu takemu je primerno odgovoril priprosti volilec — kmet: „Kaj zadostenje naj bi mi dali grofu Coroniniju, ker je tako lahkomišljeno pobegnul iz državnega zbora v Afriko, baš ko ga je bilo najbolj potreba na Dunaju?! Vam se meša; veste, kakšno zadostenje dajo pri vojaci onemu, ki dezertira? Vatrelijo ga! Da bi le videli vse one gospode „nunce“ in njih pomagače, ki so se volilni dan drvili po Tolminu, kako so držali svoje „ovčice“ na vajetih, kakor drži zlodji grešno dušo v svojih krempljih?! In šele agitacija, kakšna je bila?! Pač mojstri so vam ti ljudje v tej stroki, vse drugače ko v svojih stanovskih dolžnostih! Posebno se je odlikoval v tem volilnem boju neki vikar S., kateri ni skrbel samo za volilce svoje župe in okolice, marveč tudi za daljne Cerkljane, kateri so po njegovem pritisku in priganjanju njegovega brata, ki je bil obenem cerkljanski volilni mož, volili popolnoma proti prepričanju Coroninija. No, nekaj zasluge ima pri tem menda tudi oni „imenitni“ kobarški deželni poslanec, ki je neki zadnje dni pred volitvami toli vestno meril zemljiške parcele okrog Cerkna in drugod delal svoje preprijazne — prirojene poklone, da ga pošlje ves tolminski okraj pri prihodnjih deželnozborskih volitvah glede na to in druge poslanske vrline gotovo soglasno v „zasluženi“ pokoj... Giavni voditelj pri volitvah zamih je bil vendar le prej omenjeni vikar, saj je imel za ta dan tudi pravi primeren kostum. Pri „Modrijanu“ si je bil uredil za ta dan pravi „Correspondenz-bureau“, brzojavke so kar frlele semtertje... Ko mu je rekel vladni nadkomisar v volilni sobi: „Gospod vikar, ako hočete zmagati, morate agitirati, agitirati!“ (Sic!) Odgovoril je: „Oh, kaj hočete, gospod, to ni naša navada; ljudstvo naj voli po svojem prepričanju“. Splošen smeh je sledil temu odgovoru. In poslej, poslej da bi slišali, kako je govoril pri neki priliki: Dr. Tumo ne pripoznam za nikakršnjega moža, Gabrščka istotako ne! Ne vsiljujem svojega mnenja nikomur. Vendar izvolitev Staničevega moramo na vsak način preprečiti, kajti, moj Bog, kaj bi se zgodilo z nami, ako bi bil izvoljen Stanič, kaj z Gregorčičem, kaj s „Slogo“? „Slogo“ moramo rešiti!“ (Slogo, hm, kakšno veljavo ima sedaj, kar je postala pravo gnezdo nesloge, saj še klerikalci se ne pokorijo njenim sklepom). Potem pa je zavil svoje kameleonske oči proti nebu, sklenil roke in pobožno vzdihnil: „Bog nas bo vse skupaj sodil!“ — (Hinavec, mogoče misli, da si je z izvolitvijo (Coroninijevo priboril nebesa.) Na to je odrčel ter dalje agitiral in pritiskal in v kratkem času je sijajno dokazal svoje mnenje o svobodni volitvi, ko je onim zjutranjim Tonkljevim volilcem glasovnice, na katerih je že bilo pisano Staničovo ime za ožje volitve, kar na zidu popravil ter zamenjal s Coroninijevim

imenom!... No, zvečer bi jo bil vendar le kmalu skupil, ko je samozavestno, okolo 7 ure, stopil v dvorano pri „Modrijanu“, zmagoslavno vihteč brzojavko, govorečo o zmagi Coroninijevi ter izzivaje kriče: „Živio naš grof Coronini, živio Gregorčič in „Slogo“! hotel intonirati pri svojih privrženceh znano napitnico. A blamiral se je mož, kajti mogočno mu je zaoril nasproti od navzočih „Sočanov“ ironični vsklik: Bog živi nemškega grofa, ki se slovenskega ne zna! Živio mame-luki! Živijo Afrikanci! — Coroninijevi oziroma Sedejevi kmetje so kar povsili glave ter zrl pod mizo: „Sram jih je bilo; gotovo se jim je vest oglasila! Njih vodja pa je dalje vihtel ono brzojavko ter jo molel „Sočanom“ pod nos. — Gospod vikar, vi nesramno izzivate, to ste počenjali ves dan, a sedaj ste si se to predrznost dovolili. Mi smo zvedeli že pred pol ure za izid volitve, a nismo črhili besede, sedaj pa pridete vi semkaj, rogat se nam! Ali je dostojno to vašega stanu?“ Vskipel je nekdo iz mej ogorčenih „Sočanov“. Razburjenost in nevolja je bila velika. Dobro, da se je S., ki je bil menda „v rožkah“, kmalu spravil s svojo preslepljeno četo. Na to so ostali Staničevi volici sestavili ono nezaupnico na grofa Coroninija ter jo navdušeno vsi skupaj podpisali.

Domache in razne novice.

Stalnim uradnim obhodnikom pri tukajšnjem dež. odboru je imenovan g. Ant. Štrekelj.

Kako sta Coronini in Gregorčič zastopala našega kmeta. — V „Slov. Narodu“ smo citali gotovo iz parlamentarnih krogov poslano vest, kako skandalozno sta se vedla grof Coronini in dr. Gregorčič, ko je slo v državnem zboru za to: kako naj bi se kmetu znižali zemljiški davki. — Reč je ta-le:

Z osebno dohodarino je dobila država nov vir dohodkov. Zato je vlada predložila pred 4 leti zakon, po katerem naj se znižata pa zemljiški in obrtni davek... Češki poslanec dr. Kaizl, poznejši minister, je takrat predlagal, naj tega znižanja ne bodo deležne latifundije, t. j. taka ogromna posestva, kakoršna ima tudi grof C. — marveč ves delež od osebne dohodarine naj se odpise le ostalim posestnikom. Dr. Kaizl je namreč menil, da velikaši imajo od svojih velikanskih posestev dovolj dohodkov, da jim davkov ni treba znižavati, dočim isti tlačijo male posestnike. Ako se velikaši izločijo od te nove dobrote, bi odpadle na malega posestnika precej izdatne svote, ki bi kmetu kaj za-ogle...

Čujte, kako se je obnašal grof Coronini! On je takrat videl edino le sebe, ne pa našega ljudstva in se je odločno poganjal proti pravičnemu predlogu dr. Kaizla, da bi sebi priboril polajsanje, dasi je neizmerno bogat. Zaradi njega je glasoval proti človekoljubnemu predlogu tudi Gregorčič — da bi se ne zameril grofu. Predlog Kaizlov je res propadel. Zato je polajsanje davkov kmetu prav neznan, dočim vtikajo velikaši stotake in tisočake v svoj nenasitni — žep; tako tudi grof Coronini! Tako je branil Coronini le svoje koristi, ne pa našega kmeta.

Tako je povedal „Slov. Narod“. — Znano posebno izdanje „Gorice“ se je na kratko obregnilo od to senzacionalno sporočilo, ali hotela mu je vzeti veljavo s tem, da je rekla: „glejte, take reči pošilja celo „Slov. Narodu“ — goriški hujskač. Koga je menila, ni težko uganiti. „S. Narod“ vidi tudi iz tega slučaja, s kakošnimi sleparji javnega mnenja imamo opraviti.

Ono poročilo mu je došlo iz poslanskih ali njim blizu stoječih krogov, a „Gorica“ vrže z nesramno predrznostjo v svet vest, da je isto poslal „Narodu“ — goriški hujskač. Temu pač ni bilo treba, pošiljati tako senzacionalnih novic v Ljubljano, marveč objavil bi jih bil lahko v „Soči“ in „Primorcu“, kar bi bilo nekaj izdalo, dočim je v „Narodu“ le malo naših ljudi čitalo. V soboto pred volitvijo smo ponatisnili iz „Naroda“ le v večernem izdanju.

Mi vemo, da so se ostali naši poslanci skandalizovali nad vedenjem grofa C. in dr. Gregorčiča. Povsod drugo bi narod pozval take poslance na odgovor, pri nas pa... je tako, kakor je. Večini so se pa vendarle odprle oči!

„Goričanske“ grožnje. — Da bodo videli, kako nam grožnje imponujejo, ponatisnemo iz zadnje „Gorice“ to-le:

Gabršček je sijajno propadel kljub miroljubni firmi, zato se bode pa sedaj zakadil v privatne zadeve nekaterih gospodov, o katerih s a m o s u m i, da so v „krogu goriskih rodoljubov“. Ko se je v našem listu nekoč nekoliko namignilo o mnogostevilnih „lumparijah“, da se izrazimo s „Sočo“, zloglasnega Terzita, takrat je „Soča“ divjala in besnela. Mi smo od takrat sem vsa taka namigavanja opustili, molčali pa ne bomo sedaj, ampak navedli bomo do pičice vse, ker bi bilo prav nesramno, ko bi imeli kakoršnekolik obzire se do znanega „rckovnjaca in sleparja“, da se zopet izrazimo z besedami inteligentne „Soče“.

Kar se tiče listega „sijajno propadel“, je „Gorica“ zopet čisto csamljena v taki sodbi, kakor o shodu pri Rebku. Protestujemo pa proti podtikanju, da se hoče „Soča“ baviti s — „privatnimi zadevami nekaterih gospodov“ itd. Njihove privatne zadeve nam niso čisto nič mari, saj vsakdo ve, da noben človek ni angelj, da bi ne bilo mogoče najti pege na njem... Nam je za javno delovanje, za zlorabljanje javnega urada, javne službe, itd., tu imamo gradiva dovolj...

Kar se tiče pa o „mnogo-stevilnih lumparijah zloglasnega Terzita“, pozivljemo dr. Gregorčiča, semeniškega profesorja, naj pride kar na dan z njimi v svojem listu, toda ne za hrbotom — ubogega stavca!!

Ako zanimajo njega ali kogarkoli čisto zasebne razmere, more jih v „Gorici“ objavljati... Toda pazi naj, da govori vsaj resnico! Da se zasebne stvari zlorablja v politične svrhe, ne more biti sicer nikdo zadovoljen, toda vsaj resnica bodi vse... Laz in obrekovanje pa mora dobiti zaslužno kazen. Dr. Gregorčič sam je o svojem času učil Gabrščka, kako se polit. nasprotnik ubije s tiskanim pamfletom, in ta praksa se nam oznanja tudi v „Gorici“. Doslej je dokazala „or.“ že izbornu prakso v tem oziru, da se je le čuditi, da ni prišlo še do kake nesreče, kajti krv ni voda. Povemo pa že danes, da ne bomo iskali za zadostenje ubogih stavcev, ne Mažgona — marveč da za vse lumparije bo odgovarjal — dr. A. Gregorčič.

Znani Cahej je poslal Gab. pismo, v katerem tudi grozi kakor „Gorica“, in sicer grozi deloma Gab. in še več dr. Staniču. Njegovo grozilno pismo je jako zanimivo za presojevanje duševnega obzorja „Goričanske“ klike. Ti ljudje menijo, da vejo kdo ve kake svet pretresujoče pikantnosti iz rodbinskega in zasebnega življenja, in s temi hočejo strahiti, da bi se mi ne dotikali njih javnega in službenega delovanja! Tako so slepi! Doslej je najbolj ubila „Goričansko“ bando ravno taka osebnostna polcmika, a še nima dovolj sole! Torej le dalje, da bo prej — konec!

O volitvi v Sežani ima zadnja „Gor.“ kar dvoje poročil... Ni čudo, saj je imela v Sežani tudi dva agitatorja. Iz teh dopisov bi se dalo posneti, kakor da so volilci kar besueli v odusevljenju za Gregorčiča in Coroninija, dočim je res, da je bilo od 64 navzočih volilcev 40 za Staniču, 21 za Cor., 3 za Tonklja!! — Drugi dopis obsega celih 80 vrst o jednem samem županu, g. Grilancu v Zgoniku; edini greh njegov je ta, ker je bil pristah naše stranke in je svoje prepričanje tudi pokazal. Zato je „Gorica“ udrihala po njem in ga smejala... to pa v tako nerodni obliki, da mora človek vprašati: Ali je možna tolika neumnost v glasilu Gregorčič - Coroninijevim?! In ti ljudje se zgrazajo, ako mi v „Soči“ karamo grehe prvakov, ko oni posvetijo kar 80 vrst županu na deželi edino zato, ker ne trobi v njihov rog. — Da g. Grilanc ni nič zgubil v očeh poštenih Kraševcev, marveč se pridobil, to se umeje! Kaj govore kupljene duše, za to se pa nihče ne zmeni! — Enako smo prepričani, da hvaljena gg. Černeta (oče in sin) v Tomaju tudi nista prav nič pridobila, kar pokaže bodočnost. — Iz rečenih opisov (skrupuca nih v Gorici!) je zopet razvidno, da se s kolom pobijajo možje, ki brezpogojno ne trobijo v rog dr. Gregorčiča.

Črtice izza volilne borbe. — „Gor.“ pripoveduje, da je bilo na mnogih glasovnicah prečrtano ime Coronini in zapisano ime Stanič. To radi verujemo, ker za ožje volitev je predsednik komisije delil glasovnice že z napisanim imenom Coronini. Sicer

pa smo že povedali, da 64 volilcev je šlo v dvorano za Staniča, glasov so našli pa le 52!

Iz Loga je prejela „Gor.“ od tamošnjega g. nunca prav zanimiv dopis. Vidi se, da so mu znane tajnosti v županovi hiši? Ali mar hoče, da objavimo mi nekatere druge skrivnosti, ki ga prav temeljito razkrinkajo! — Nam so pa sporočili iz Loga, da sta izzvala volilna moža prav hud odpor pri ljudstvu, ki pravi, da sta z adnjič dosegla tako čast. Slisala sta prav ostre zabavljice...

Ob prvotni volitvi v Renčah ni dobil noben Renčan ni pozirka yina ne grizljeja klobas, dasi so vsi že naprej sklenili, da izvole le take volilne možje, ki bodo volili dr. Staniča. Da bodo izvoljeni „Sočani“, je bilo že naprej popolnoma gotovo! To v odgovor „Gorici“, katera naj raje dene na rešeto prvotno volitev v Lokavcu, kjer so Coron. volilci dva dni pijantevali. Da so tam zmagali naši nasprotniki, je bilo treba seči globoko v žep.

Ko so nasprotniki doznali, da vemo, kako so oni kupovali glasove omahljivcev in takih, katerim 50 ali 100 kronic jako prav pride, velikašu pa nič ni za par tisočakov, da le streže svoji strasti, so začeli tudi oni govoriti o — podkupovanju volilcev. Mi pozivljemo nasprotnike, naj nam navedejo iz vseh naših občin le en sam glas, kateri je dobil dr. Stanič na neposten način!

Protest proti izvolitvi grofa Coroninija. — S Krasa in iz goriškega okraja so nam došli od strani volilnih mož pozivi, da treba podati na državni zbor protest proti izvolitvi grofa C. in sicer radi podkupovanja in švindljanja z glasovnicami. Mi sami imamo že nabranega precej gradiva za tak protest. Kdor se kaj ve, naj nam naznani, toda natančno in z dokazi vred. Mi predložimo vse gradivo izvrševalnemu odboru naše stranke, ki odloči, ali naj se protest vloži ali ne.

Kako se vede laška mladina. — Pišejo nam iz mesta: Te dni sem šel po Raštelju. Pred mano so korakali 3 nadobudni laški fantički. V vsakega, če je bil njihove velikosti ali starosti in so ga srečali, so se zaleteli, ali so ga pahnili ali pa brcnili z nogo. Tako se je zgodilo tudi oni solkanski deklici, ki prodaja kruh na koncu Raštelja, čeprav jim ni storila nič. — Laški listi kriče na vse grlo, če dobé le majhen povod k temu pri kakem slovenskem otroku, o svojih, ki se vedejo najgrše, pa lepo molče! Seveda, sinovi „avite colture“ smejo početi, kar hočejo, kajti, kar delajo, če tudi se tako vedejo na ulici, kakor označemo, — vse pomeni — „civilità“!

Slutim, da tisti dečki so bili iz Paterndoljeve tiskarne.

Same osebnosti. — Zadnji „Pr. list“ v vesti „Ali ste ga slisali g. Andrejca?“ natezuje g. Gabrščku, kakor da bi bil on pisal v „Soči“ notico „Kdor ne vidi, spregleda“, iz katere so vzeli besede: „Stara je istina; cerkvena in posvetna aristokracija se vedno združita, kadar je treba iti nad svobodno in napredno ljudstvo“. Vest je zaznamovana zadostno z dostavkom „Pišejo nam“, kar znači, da ni bila pisana v uredništvu, temveč smo jo dobili iz druge roke. No, kljub temu pravi „Pr. list“ — „V zadnji „Soči“ piše“ (namreč g. Gabršček), prav kakor da bi moralo biti vse iz njegovega peresa, kar stoji v „Soči“. Gospoda sicer to vse dobro ve, ali navzlic temu piše po svoje, da le dobi priliko, udrihati po osebi g. Gabrščka.

Na „katoliski podlagi“ namreč je vse dovoljeno! Mi v polemiki s „Prim. listom“ pišemo: „Pr. list“ piše ali trdi itd. ter ne vlačimo oseb Dermastije, Pavlice itd. na dan in jim tudi ne podtikamo, da to je pisal ta in to uni. — Če pa bo „Primorski list“ nadaljeval svojo prakso v osebne napačanju g. Gabrščka, začnemo tudi mi postopati po njegovem receptu. Bomo videli, kako se bo zdelo to prijetno preljubeznjivim gg. klerikalcem okoli „Pr. l.“

K spovedi mora priti. — Na našo vest-pod takim zaglavjem se je oglašil gosp. kurat Rojec iz Bilj v zadnjem „Prim. listu“, v katerem trdi, da naša vest ni resnična, da ni govoril v cerkvi itd. Uredništvo „Pr. lista“ je prineslo njegovo izjavo, ni se pa dotaknilo našega popravka v „Soči“, v katerem smo mi že sami pred „Pr. l.“ povedali, da oni kurat v gorški okolici ni govoril v cerkvi marveč pred volilnimi možmi. To smo lojalno popravili ter preklicali naša izvajanja k prvotni vesti pod gornjim zaglavjem. Uredništvu „Pr. l.“ mora biti to znano, ali je

hotoma zamolčalo naš popravek, češ, le dajmo po njih na podlagi prvotne notice, kdo pa se bo menil za popravek v „Soci“! Tako postopanje samo po sebi zadostno označuje črno gospodo, ki tisti za „Pr. l.“ — Namen posvečuje sredstva!

Donesek k volilni borbi v Sežani.

„Edinosti“ pišejo iz Sežane:

Buren dan je bil dan dopolnilne volitve. No, tudi ta dan razburjenja, jeze in strasti ni minol brez komičnih situacij in smešnih epizod. Takov drastično smešen prizor je bil ta, ko je neki agitator za Coroninija došel v neki lokal ter začel volilcem Stančevim z govorancijo, pripoveduje, kako da on že celih 10 let čita slovenske liste! Ker pa ga volilci poznajo in vedo, da mladi mož trpi na tej bolezni, da vidi samega sebe vsaj za 3/4 večega nego v resnici je, in ker vedo, da ta mož sploh se le nekaj nad 20 let to grešno zemljo tlačil, jim ni prav nič imponiral s svojo povdarjano 10-letno politisko prakso, marveč so ga odslavili na način, da se je kar upogibal pod težo smešnosti in ob viharji veselosti onih, katere je hotel poučevati tudi o — učiteljski bandi. Da, dragi gospod urednik: ta srditi agitator stranke, kateri je eden glavnih stebrov gosp. Peter iz sv. Križa, tisti patentirani reševatelj učiteljske goriškega iz vseh bed in nadlog, je v javnem lokal na dan volitve v Sežani počesčal učiteljsko z epitetom — „učiteljska banda“. Pač dokaz, kakova zmešnjava pojmov nastaja tam, kjer se politiske agitacije vodijo radi osebnosti! Radovedni smo, da-li izvestni gospodje v Gorici nič ne slutijo, kako jih nekateri njih pregoreči agitatorji po deželi le kompromitujejo pred razsodnimi ljudmi.

V znamenju ravnopravnosti. — Pišejo nam: Na zgradbi nove justične palače v Gorici so opominjemale tabele razobešene edino le v laškem in nemškem jeziku! Zakaj tako? Ali hodijo mimo nove palače samo Lah in Nemci, ali ne gre mimo največ Slovencev? Ali moramo biti res povsodi prezirani? Če že sedaj tako delajo s slovenščino pri zgradbi na zunanji deli, kaj bo sele v notranjih delih, kadar se otvori sodnijska palača?! — Povsodi nas pehajo in bijejo, ali na pristojnem mestu nimamo človeka, ki bi se potegnil za nas!!

Mladina „Slov. Čitalnica“ je dokazala v soboto s svojim zares sijajnim, da veličastnim plesom, da smo Slovenci v Gorici na vse strani jako napredovali. Še pred 10 leti je bilo naše društveno življenje jako revno, ker nam je nedostajalo na vsej črti svojih ljudi, posebno malo pa je bilo v vrstah razumnosti bodisi možke bodisi ženske mladine. Kdor je pa bil v soboto večer v naši Čitalnici in je videl tisti čarobni venec naših dam, bodisi gospa ali gospic v krasnih, po večini prav dragocenih toaletah; kdor je opazoval njih gracijozno kretanje, ljubko in neprisljano konverzациjo vseskozi in lepi slovenščini, opazovaje duševne in telesne lepote tega našega „krasnega spola“, odetega in razodetega v toaletah po velikomestnem uzorcu; kdor je videl tisto čvrsto čelo našega možkega naraščaja v živahni zabavi z zgornjimi damami bodisi na parkeku ali v buffetu — ta je prišel do prepričanja: da ves ta veseli pojav ima globoke korenine v našem društvu in v gospodarskem napredku goriškega Slovenstva in da imamo pričakovati v takem znamenju z vso gotovostjo boljših časov....

Vsi čitalniški prostori so bili bogato ozaljšani z zelenjem in drugimi dekoracijami. Plesna dvorana je bila premenjena v diven raj razkošne Terpsihore ob čarobnem svitu Auerjeve luči.... V igralni sobi je bil dobro preskrbljen buffet, kjer sta gostom stregli dve ljubki Sokolasi.

Doslo je tudi nekaj gostov iz Tolmina (sodnik Primožič in sol. nadz. Lasič s sop.), iz Ajdovščine (rodbine Bianchi, Jochmann,...), iz Kanala (notar Lokar), iz Trsta štirje gospodje itd. Od goriških prvakov in narodovih zastopnikov je bil zopet le dr. Tuma s soprogo....

Plesovodja je bil g. Milan Ivančič, ki je vodil četvorke in prav saljiv kotiljon. Tudi ta večer se je izkazal izbornega reditelja in voditelja tako sijajno vspelega plesa. Hvala mu!

Zabava je trajala še čez 5. uro zjutraj. Vsakdo se je kar čudil, kako so mu hitro minevale ure in je prišel čas, ko se je bilo treba ločiti. Ni bilo drugače! Jutranja ura nas je razgnala — ali dala nam je seboj prekrasne spomine na ta največičastni ples v naši Čitalnici.

Lahonski „Friuli Orientale“, ki je be-dasto kvasaril o „plesu kuharic“, bi gotovo blede od samega oduševljenja, ako bi mogel poročati o kakem podobnem plesu med goriskimi Italijani. Oni sami ne morejo spraviti skupaj tako krasne, tako izbrane družbe. In to je naš ponos, naša nada za prihodnost! Hvala prirediteljem, ki so nam oskrbeli ta prekrasen večer. Truda in skrbi ni bilo malo — tak uspeh pa je najboljšje plačilo. Hvala!

Bralno društvo „Jubilej“ v Mavhujah vabi na plesni venček, kateri priredi dne 18. februarja 1900. v zaprtih prostorih gosp. Urđiha st. 27. Društveniki plačajo vstopnine 1 krono, nedruštveniki vsako točko 20 vinarjev. Začetek točno ob 3. uri pop. ter traja do 10. zvečer. Pri plesu svira domača voj. veteranska godba. Odbor.

Brejsko bralno in pevsko društvo „Čitalnica“ vabi na plesno veselico, katero priredi dne 11. februarja t. l. v dvorani gosp. Franceta Furlana („pri Rebku“) ob 3. uri popoldne. Vstopnina 2 kroni. Čisti dohodek je namenjen „Šolskemu domu“. — Z ozirom na dobrodelen namen te veselice se preplačilom ne stavijo moje. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

„Gospodarsko bralno društvo“ v Cerknem vabi na občni zbor dne 25. februarja t. l. ob 2. uri popoldne. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Razni nasveti. — K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Razgled po svetu.

Ministerstvo Körber in ml. — Znano je, da sedanji ministerski predsednik je bil duša bivšemu Claryjevemu ministerstvu, in kaj je pomenilo za nas to ministerstvo, tudi vemo. Njegovo nalogo v širšem pomenu je prevzel Körber. Če smemo verjeti nemškemu listom, čakajo naš se hujše preskušnje kakor pod Claryjem. Ako se Slovani ne udajo nemškimi zahtevam, ter ako ne pride do sporazumljenja med Nemci in Čehi, se odpravi ustava in na njeno mesto bi stopil absolutizem, to se pravi: nemška birokracija bi učila Slovence pameti! Načelo večine, na katerem edino je mogoče misliti obstoj konstitucionalizma, teptá manjšina, in ministerstvo jej gré pri tem celo na roko. — Körber skuša združiti nemške stranke v jedno vrsto, kar se kaže pri zapčetih konferencah, Čehi pa bi rad razdelil na dva tabora tako, da o Češki bi se posebej obravnalo, o Moravski pa zopet posebej, ker na ta način bi se ložje doseglo, da bi prodrli nemški vpliv na obeh straneh. — Kakor vse kaže, smo Jugoslovani pri tem prečem vprašanju izvzeti, in jezikovno vprašanje se ima rešiti le za severni del države, naš južni ostane zopet pozabljen. Kako je to? Čehi sodijo vso reč preveč jednonstransko, drugi Slovani pa se premalo brigajo, da bi se v sedanjih toli važnih časih rešilo jezikovno vprašanje hkratu za celo državo.

Ako pride do sporazumljenja med Čehi in Nemci, v katerem slučaju ostanemo mi zadej praznih rok, ali pa, ako pridemo do absolutizma, kolikor toliko krivi bomo tudi mi sami! Najivna, počasna politika južnoslovenskega kluba ne more doseči drugega vspeha nego smešnost na zgoraj, neupštevanje med zavezniki in nezaupnost na vzdol. Res, da so v tem klubu možje, ki ne zaslužijo takih očitaj, ali, žal, so tudi, ki to zaslužijo, in tem bolj, ker se nam dozdeva, da baš tisti življi nekako odločujejo v klubu!

Te misli smo posneli po „Slav. Echo“.

Volitev župana v Pragi. — Včeraj končno je bil izvoljen županom dr. Srb, Staročeh. Dobil je 43 glasov, dr. Podlipny pa 41.

Stavke. — Položaj v ostrovsko-karvinskem okraju je nespremenjen. V Falknovu dela 1600 delavcev, v stavki jih je okoli 4200. Na dan odpravljajo po 127 vagonov preмога. V rudnike Litniz in Boden je bilo sprejetih 100 italijanskih železniskih delavcev. Vrsé se shodi. V okraju Humutov-Ousti delajo v 30 rovih. Mir se ne kali nikjeri.

Železniško ministerstvo je dovolilo za tekoči mesec za prevoz drva določila najnižje izjemne tarife. Dalje je povabilo uprave zasebnih železnic, da na sličen način podpirajo promet z lesom za kurjavo. Podobno je ukrenila tudi uprava ogerskih drž. železnic.

Spravne konference so pričele včeraj. Körber je povdarjal potrebo miru; če se tudi ne pride takoj do polnega sporazumljenja, vendar se uglađi pot do istega po konfe-

rencah. Engel je rekel, da Čehi so pripravljani, pogajati se pošteno, jezikovno vprašanje pa treba rešiti hkratu za vse jezikovno mešane dežele. — Konference se vrsé za Češko in Moravsko posebej.

Zadnji poskus. — Spravne konference, katere se vrsé, so zadnji poskus, spraviti Nemce in Čehi do sporazumljenja ter ustvariti položaj, v katerem bo mogoče drž. zboru redno delovati. Malo je upanja, da bi se to izvršilo, zato nam zrè nasproti absolutizem. — Čujejo se tudi mnenja, da v slučaju, če ostanejo konference brezvspešne, se razpusti državni zbor ter bi se vrsé v najkrajšem času potem nove volitve.

Državni zbor bo sklican baje že okoli 15. t. m. — Kaj se vse zgodi dotle, kdo to vé, slutimo pa, da s konferencami ne bo nič! — Vsekakor stojimo pred važnimi dogodki v našem parlamentarnem življenju, zato pa je nam potreba na pravem mestu mož, navzetih novodobnega duha, ne pa srednjeveških grofov!

Rusija. — Ruski list „Kraj“ piše, da naučno ministerstvo je izdalo ukaz, po katerem se uvede na vseh srednjih solah na Poljskem-Ruskem poljščina kot učni jezik. Poljski profesor Lugin je pozvan, da v družbi s knezom Imeretinskijem pomaga carju Nikolaj II., uvesti med Poljake takozvani „novi kurz“, to je olajšave v narodnem pogledu.

Rusiji se je posrečilo skleniti s Perzijo finančno pogodbo. Ponujala je pogodbo tudi Angleska, ali Rusija jo je izpodrinila. Svoj finančni vpliv bodo vedeli Rusi izkoristiti tudi v političnem pogledu. Rusija pridobiva vedno več veljave v Aziji, dočim Angleska krvavi v južni Afriki, in poleg nesrečne vojne izgubiva še ta svojemu vplivu v Aziji.

K jezikovnemu vprašanju. — „Slavisches Echo“ prinaša iz peresa g. B. članek pod takim naslovom, ki je posvečen italijan skemu „Indipendente“. V članku je govora o znanem prinosu vit. Rinaldinija k jezikovnemu vprašanju kateri je bila priobčila „Triest. Zeit.“ in v katerem je bilo čuti o jezikih v primorskih deželah.

Konec članka se glasi: V Primorju torej so Slovani in ti se štejejo srečne, ako jih hočejo poslužiti odslej slovensko! Razven Slovanov so še Italijani, ki imajo iz zgodovinskih in dejanskih vzrokov do obstoja istotako pravico kakor Slovani. Slovensko in italijansko, torej dva jezika; kje sta pa druga dva? Ob čepiskem jeziku prebiva kakih 200 Rumunov, ki govore hrvatski, in v Čičariji žive Čiči, ki govoré tudi slovanski. Tedaj: slovanski, italijanski, rumunski in čičevski? — Oprostite, to je le neslana šala! Rumunski v Primorju ni deželni in tudi ne okrajni jezik, čičevski pa sploh nikdo ne govori. Slovensko in italijansko vprašam še enkrat: kje sta pa druga dva jezika? Četrtega res ni, ali — tretji? ... Kaj bi se zgodilo z nemškimi uradniki, ki imajo po stari navadi najboljša mesta v službah zasedena — — — Oprostite, Nemci so Primorju kakor v Transvalu Angleži.

Vojna v južni Afriki. — Razni nemški listi prinašajo vesti, kako postopajo Angleži z ujetimi Buri. Skrunenje burskih žena na živinski način, mučenje starčkov in otrok, kruto ravnanje z ujetniki, oropanje ranjencev, najgrše počenjejanje z ujetimi in ranjenimi častniki, tatvine, ropi itd. — to so še najmanjši zločini v tej vojni, v katerih se kaže vsa brutalnost in živinska priprostost angleškega vojnega vodstva; vse to pa je jako značilno za duh in za mišljenje v angleški armadi. Čudno le, da doslej se še ni vzdignila nobena velelast proti takim krutostim v interesu civilizacije in človeškega čuta.

Buller bi bil zopet na severni strani Tugele ter bi korakal proti Ladysmithu; tako se da posneti iz brzojavke od 4. t. m. Iz Ladysmitha brzojavljajo, da čujejo Bullerjeve topove. Podrobnih poročil pa ni; menda čakajo njimi, da se osvobodi Ladysmith. Buri so zbrani zopet v velikem številu pred Ladysmithom; prebivalci so pripravljani na napad.

Narodno gospodarstvo.

Anketa o vinski klavzuli.

(Dalje).

„Prisedsi zopet na svojo domovino“, reči moram, da so za časa, ko je bila nizka colnina, vina naše dežele v italiski Friuliji imela zagotovljen trg (einen gesicherten Marktabatz), in sicer „zwar nicht in folge

des Vertrages mit Italien, sondern der Meistbegünstigungsklausel“.

Navešči se nekoliko razlogov koncesije: „Glasoval bom za trgovsko pogodbo brez vsakega popravka. In svest sem si, da bom narodu v naši deželi veliko usluge storil“.

Vendar je pa predlagal resolucijo, v kateri pravi, da naj bo vlada našemu vinotržcu in vinogradniku na pomoč pri dopravi vina z ozirom na izvoz („durch Gewährung, bezw. Erwirkung von Frachtbegünstigungen für die zur Ausfuhr bestimmten Weine“), pri prodaji na zunanjem trgu („durch Förderung des Verkaufes oesterreichischer Weine auf dem auslaendischen Stoppelplatze des Weinhandels“) in končno z denarno podporo („durch Ergreifung ausreichender Massregeln und Verwendung grösserer Geldmittel zur Bekämpfung der immer weitere Gebiete erfassenden Phyloxera-Invasion“).

Od tedaj so se razmere v naši goriski deželi korenito izpremenile. Sedaj ne gre iz naše dežele prav nič več vina preko meje, nasprotno pa prihaja premnogo italijanskega vina k nam ter tako dela našemu vinu nevarno konkurenco. Pozornim nam je biti še na to, da avstrijsko-ogerska vinoreja nikakor ne more tekrovati z italijansko. V Italiji se je še prav malo pokazala trtna uš; v Italiji je obdelovanje vinogradov primeroma prav lahko delo; zemlja je tam rodovitna in gnoja ne potrebujejo skoro nič. In če se pomislimo, da so italijanska vina iz vzrokov, ki so vsakomur znani, precej silnejša od naših, razume se, kako zelo nevarno konkurenco morajo delati našim domačim pridelkom. Nekateri avstrijsko-ogerski veletržci z vinom ne rabijo italijanskega vina samo za primeno domačim vinom, ampak ga umetno prekrščujejo v vina z domačim okusom. Neki gospod iz vipavske doline, katerega je mej drugimi „Trgovsko in obrtno društvo za Gorisko“ pozvalo, da pové svoje mnenje o vinski klavzuli, nam je pisal sledeče: „Vinska klavzula akodi po mojem mnenju vinogradnikom, ker je vsled nje Italija preplavila našo državo, v prvi vrsti in skoro izključno le naše južne kraje z italj. vinom, in to z vinom dvojbeno provenijence, da domače vino zaostaje, ker ne more v ceni tekrovati z italj. vinom, kajti Italija ima bogate letine, pridelovanje jo silno malo stane, dočim je naše južne kraje trtna uš uničila, a ameriski pridelki so neznosno dragi, in doslej se tako pičli, da jih ne more kmet za slopo ceno italj. vini zametati. Žalostna, a naravna posledica temu je, da so začeli naši kmetovalci v ti stiski — živeti vendar morajo — petijotizirati, kar se mi zdi največja nesreča za naše vinarstvo. S tem upajo namreč tekrovati z italj. cenimi pridelki“.

Iz tega je razvideti, da je vsled takega ravnanja posledica ta, da je vse polno vina pod imenom „domači pridelek“ v trgovini, in da se pod to firmo veliko množstvo vina prevaža celo drugam kot pristen domači pridelek. Umevno je, da je to na kvar našemu imenu.

Retemo v kratkem: posledica vinske klavzule je, da hira naše vinogradništvo, da naši ljudje izgubljajo veselje do tega dela ter se uničujejo. Na nas samih in posebno še na naših poslancih je, da se potegnemo za svojo vinsko kupčijo, kakor pri c. kr. trgovinskem ministerstvu samem, tako tudi v drž. zboru na Dunaju. Treba boče na vsak način izvrstno zbranega materijala, s katerim bodo naši zastopniki poslužili vladi v ujeni večini, katera boče gotovo čitrala mnenje grofa Franca Coroninija.

Z ozirom na vse to Vas je, čislani gospodje, „Trgovsko in obrtno društvo za Gorisko“ pozvalo k današnji anketi, iz najrazličnejših krajev, da poveste svoje mnenje o 5. točki odstavka III. pogodbe Avstro-Ogerske z Italijo“.

(Konec pride).

Pri nikaki rodbini ne bi smeli pogrešati najboljših dveh ljudskih in domačih sredstev, namreč: Dr. Rosa balzam za želodca in praško domaće mazilo. Ista se dobiva tudi v goriskih lekarnah.

„Slavisches Echo“

tednik, pisan v nemškem jeziku, izhajajoč na Lunaju, si je postavil nalogo, pospeševati slovansko vzajemnost ter vestno informovati neslovanski svet o političnem in kulturnem življenju Slovanov v Avstriji.

Naročnina:

celoletno 12 K, poluletno 6 K, četrtletno 3 K. Inozemstvo: celoletno 14 K.

Naslov uredništva in upravnistva: Wien X, Engengasse 37.

Dr. Rosa balzam | Praško hišno mazilo

za želodac

iz lekarnе B. FRAGNER-ja v PRAGI

je splošno, že 30 let znano domače zdravilo, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja. Pri rednemu vporabljanju ojačuje prebavne organe in drži v pravem toku. Velika steklen. 1 gld., mala 50 kr. S pošto 20 kr. več.

je staro, najprej v Pragi nprabljevano hišno zdravilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažuje deluje na vročino ter bolečine. V ohrokih po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več.

Pozor! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, na voglu Spornereve ulice,

potem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli. Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Dobi se povsod

Kalodont

priznано najbolje sredstvo za čiščenje zob.

Novoporočenci pozor!

Stejen si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Viturini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica 14, blizu lekarnе Gironcolijeve.

„V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnice v ulici Ponte nuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusnejše izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema se naročila in izdeluje po izbiri obrisa, najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: taoletne mize, različna obešala, preproge za okna i. t. d. Različne stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žlami in platnom na izbero ter razne tapecarije.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejše sobe, na katere se še posebej opozarja!

Št. 36.

Razpis dražbe.

Dne 12. februarja t. l. se odda v občinski pisarnici v Št. Andrežu pri Gorici na javni dražbi od 10—12. ure predpoldne gradnja nove tuk. cerkve.

Delo je cenjeno na 32.929 gld. 33 kr. — Gradbeni načrti in pogoji so razgrnjeni ob uradnih urah v obč. pisarnici v Št. Andrežu do dneva dražbe.

Vsak vdeležitelj dražbe moral bode položiti dražbeni komisiji 10% varščino.

Županstvo v Št. Andrežu
22. januarja 1900.

Župan:
Lutman.

Anton Bertolotti

kamnosek
v Gorici na Franc-Jozefovi cesti št. 33.
Zaloga
nagrobni spominkov vseh slogov
po ugodnih cenah
od 8 do 200 gld.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Kuštrin Anton

trgovec
z jedilnim blagom

Gosposka ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogo jestvin in kolonijalij po jako nizkih cenah.

Ima zalogo vsakovrstnega olja, na vadnega in najfineje vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kg. naprej.

Obljubuje točno in hitro postrežbo.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobni venci, za mrtvaške potrebe, vošeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo S. cl.) tiskarno žrk na perilo. (P. cl.)

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu in p. n. trgovcem vljudno naznanjam, da sem ustanovil in otvoril čisto na novo veliko tvorniško podjetje pod firmo

I. slovenska mehanično - avtomatična tvornica tkanin in pletenin

Dragotin Hribar

Ljubljana Tržaška cesta št. 57 Ljubljana

Ta tvornica je opremljena z najnovejšimi stroji na roko in gonilno električno silo, tako, da mi je moč že letos izdelati najmanj 15.000 do 20.000 tucatov vsakojakih nogavic od priprostih do najfinejših za gospe in gospode, otroke itd.

Izdelujejo pa tudi vse druge izdelke iz volne in bombaževine in sicer: jopiče, obleke za otroke, rute za na glavo in za ogrinjati, rokavice, štučke, telovnike za gospe kakor tudi vse potrebščine za gospe bicikliste.

Tvornica je postavljena na stališče, da lahko konkurira z vsemi češkimi kakor tudi saksonskimi tvornicami bodi glede izdelka kakor tudi cene.

Priporočam se gospodom trgovcem za obila naročila in zagotavljam, da bodo postreženi v vsakem oziru najpoštenje.

Dragotin Hribar.

NB. Gospe trgovce prosim, da pri letošnjem naročevanju jemljejo ozir na gorenje obvestilo in ker potovalec z vzorci ne more biti hkrati povsod, počakajo, da jih obišče. Ako kedo želi kak poseben vzorec, prosi se, da ga vpošlje, napravi se takoj protivzorec s ceno; naročiti pa se mora najmanj 10 tucatov.

Tiskarna ustanovljena leta 1893., je oskrbljena z najmodernejšimi črkami.

„Salonska knjižnica“

„Slovanska knjižnica“. „Knjižnica za mladino“.

„Primorec“. „SOČA“. „Kazipol“.

Goriška Tiskarna

A. GABRŠČEK,

zaloga vsakovrstnik izgotovljenih tiskovin za županstva, cerkvene, šolske in druge urade v Gosposki ulici šte. 9. v Gorici,

sprejema naročila za tisek vsakovrstnih tiskovin, kakor:

vabila k veselicam in plesom, račune, zavitke in listovni papir z natisnjeno trdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi zavitki in elegantnimi škatljicami.

Tiskovine po vzorcu za zasebnike, urade, društva itd. izvršuje točno in natančno po zmerni ceni.

Sedeče tiskovine ima tiskarna izgotovljene v zalogi:

Za županstva: Spisek za volilce, glasovni imenik, kontrolni razkaz (za volitve), opravljeni zapisnik, blagajnični dnevnik (z glavo), sklep računa, proračun, domovnica, ubožni list, plačilni nalog, vročilni list, razna povabila (k volitvi, k novačenju, v občinski urad), vabilo starešinam k seji (z dnevnim redom in brez njega), pobotnice, zapis za mrličem, izkaze o premembah stanovališča (za vojske), poštni dnevnik, kazenski zapisnik, prošnje za oprostenje vojaščine itd.

Za cerkvene urade: Liber bapt., Liber def., Liber matr., Status anim., Testim. mortis, Testim. matrim., Fides mortis et sepult., Fides matr., Nota pro den. factis (in faciendis), Fides Nativit. et Bapt., Testim. status liberi, krstni list, mrtvaški list, pobotnica za oblaganje in za plače, izkazi umrlih, račun (z raznimi prilogami) itd.

Za šole so v zalogi vse tiskovine v slovenskem, hrv. in ital. jeziku, kakor razrednice, tednik, oprav. zapisnik itd.

Za sodne urade: opr. zapisnik, zapisnike, vročilne liste, vabila, plačilne naloge, malotne tožbe, pooblastila, zvršilne prošnje itd. itd.

Usako naročilo, bodisi tiskovno ali iz zaloge se izgotovi v roku 24 ur.

V zalogi „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček so izšle knjige

„Materino delo za Boga in domovino“. Za Slovenke priredil Simon Gregorčič ml. Cena s poštnino 70 kr.

„Zgodov. črtice iz poknežene grofije goriške in gradiške“. Spisal Simon Rutar. Cena s poštnino 55 kr.

„Denev slovenskih povesti“. Črtice iz ruskega, poljskega, slovaškega in hrvaškega življenja. I. Cena s poštnino 55 kr.

Simon Gregorčičeva zbirka pesmi. Cena lični izdaji 30 kr.

Ant. Funtka izbrane pesmi. Cena lični izdaji 50 kr.

Pagliaruzzi-Krilanova poezije (dve knjigi) in spisi v prozi. Cena vsem snopičem s poštnino 1 gld. 60 kr.

Anton Klodičev „Materin blagoslov“. Cena s poštn. 18 kr.

„Epizoda iz kulturne zgodovine goriške“, ali košček zgodovine goriškega c. kr. gimnazija. Spisal mons. Andr. Marušič. Cena s poštnino 12 kr.

„Slovanska knjižnica“. Izhaja 15. dan v mesecu. Do konca leta 1898. je izšlo 81 snopičev. Celoletna naročnina gld. 1-80.

„Knjižnica za mladino“. Izšlo je 24 snopičev. — Cena vsakemu snopiču je 25 kr. Kdor naroči vse snopiče, jih dobi po 20 kr. —

„Salonska knjižnica“, za odrasle, začela izhajati začetkom l. 1897. I. zvezek „O te ženske!“ stane broširan gld. 1-10, vezan gld. 1-60. V kratkem izide II. in III. knjiga zanimive vsebine.

„Gluhonemi“. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. 350 strani velike osmine. Spisal Anton Rudež. Znižana cena gld. 1-30.

„Bele noči“. Sentimentalen roman. Cena 25 kr.

„Ben-Kur“, roman iz časov Kristusovih. Angleški spisal L. Wallace, poslovenil Podravski. Trdovezan gld. 1-65, mehkovozan gld. 1-30.

„Kako je ravnati z mlekom?“ Slovenskim živinorejcem posebno udom mlekarstvih zadrug spisal Milan Ivančič v Tolminu, 1 iztis 15 kr., 10 iztisov gld. 1.

Trdo vezan
gld. 1-90.

Ручной

Mehko vezan
gld. 1-60.

РУССКО-СЛОВЯНСКИЙ СЛОВАРЬ

(ROČNI RUSKO - SLOVENSKI SLOVAR)

IN

Kratka slovnica ruskega jezika

(Краткая Грамматика Русского Языка)

V kratkem izide „Slovensko-ruski slovar“ in „rusko-slovenska slovnica“